

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Владимира Тамаша, председника већа, Љубице Милутиновић, Виде Петровић-Шкоро, Неде Антонић и Јоргованке Петровић, чланова већа, у парници тужилаца Мерихане Рустенов, Васић Јордана и Васић Зорана, свих из Београда, чији су пуномоћници Бранимир Плеше, Игор Олујић и Наташа Рашић, адвокати из Београда, против туженог Предузећа "Југентт" - Спортско рекреативни центар "Крсмановача" Шабац, чији је пуномоћник Слободан Тодоровић, адвокат из Шапца, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Окружног суда у Шапцу Гж. бр. 1591/02 од 3.7.2003. године, у седници већа одржаној дана 21.4.2004. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Окружног суда у Шапцу Гж. бр. 1591/02 од 3.7.2003. године.

Образложење

Пресудом Општинског суда у Шапцу П. бр. 2939/2001 од 20.2.2002. године у првом ставу изреке усвојен је тужбени захтев тужилаца Мерихане Рустенов, Васић Јордана и Васић Зорана, сви из Београда, па је утврђено да на страни туженог "Југентт" - Спортско рекреативни центар "Крсмановача" Шабац, постоји одговорност за повреду права личности тужилаца, па је тужени обавезан да у дневном листу "Политика" о свом трошку објави јавно извињење тужиоцима следеће садржине: "Предузеће "Југентт" - Спортско рекреативни центар "Крсмановача" Шабац, извињава се Мерихане Рустенов, Васић Јордану и Васић Зорану, сви из Београда, зато што су дана 8.7.2000. године искључиво због припадности ромској етничкој заједници били спречени од стране радника туженог у својој намери да уђу на базен Спортско-рекреативног центра "Крсмановача" у року од 15 дана по пријему пресуде, а за случај да ово тужени не учини тужиоци су овлашћени да у истом дневном листу на терет туженог објаве изреку пресуде. Другим ставом изреке обавезан је тужени да приликом даљег обављања своје редовне пословне делатности у оквиру Спортско рекреативног центра "Крсмановача" у Шапцу престане са

- 2 -

Против пресуде Окружног суда у Шапцу тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене одредаба из члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП.

Тужиоци су доставили изјаву о ревизији.

Према изјави тужени су одлучили да се одлучују о ревизији изјављеној тужама нашоа:

Ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 11. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 14. ЗПП на коју се у ревизији туженог указује, јер пресуда садржи разлоге о одлучним чињеницима који су јасни и непротивречни.

Према утврђеном чињеничном стању дана 8.7.2000. године тужиоци су били онемогућени од стране радника туженог Богдана Васиљевића да уђу на базен туженог само због тога што су Роми. Због овог догађаја тужиоци су трпели душевне болове због повреде права личности јер им нису омогућена сва права која имају лица која нису припадници ромске етничке заједнице, због чега су трпели осећај повређености и понижености.

Нижестепени судови су правилно закључили да је тужбени захтев тужилаца основан, јер је дошло до повреде права личности тужилаца, због чега су испуњени услови из члана 157. и 199. Закона о облигационим односима за усвајање тужбеног захтев.

Неповредивност личних права као што су: част, углед, достојанство, лични интегритет и слично, ужива судску заштиту, која је дуги низ година код нас и Уставом гарантована.

Ратификоване међународне конвенције, по изричитим одредбама Устава, чине саставни део унутрашњег правног поретка. СФРЈ је још 1967. године потписала и ратификовала Међународну конвенцију о укидању свих облика расне дискриминације ("Службени листе СФРЈ" – Додатак, број 6/1967).

Према одредби члана 5. наведене Конвенције државе чланице се обавезују да забране и укину расну дискриминацију у свим њеним облицима и да гарантују право свакоме на једнакост пред законом без разлике на расу, боју и национално или етничко порекло, нарочито у погледу уживања права набројаних у тој одредби међу којима се под тачком "ф" наводи право приступа на сва места и службе намењеној јавној употреби, као што су превоз, хотели, ресторани, кафане, приредбе и паркови.

Године 1971. СФРЈ је ратификовала Међународни пакт о грађанским и политичким правима (Закон о ратификацији Међународног пакта о грађанским и политичким правима усвојен од стране Савезне скупштине на седници Већа народа од 29.1.1971. године и седници Друштвено политичког већа 27.1.1971. године, објављен у ("Службеном листу СФРЈ" 7/71).

Према одредби члана 26. цитираног Пакта сва су лица једнака пред законом и имају право на подједнаку заштиту закона. У том смислу, закон мора да забрањује сваку дискриминацију и да обезбеди свим лицима подједнаку и успешну заштиту против сваке дискриминације, нарочито у погледу расе, боје, пола, вере, политичког или другог убеђења, националног и социјалног порекла, имовног стања, рођења или сваког другог стања.

Закон о облигационим односима у члану 157. предвиђа да свако има право захтевати од суда или другог надлежног органа да нареди престанак радње којом се повређује интегритет људске личности, личног и породичног живота и другог права његове личности, а одредба члана 199. да у случају повреде права личности суд може наредити, на трошак штетника, објављивање пресуде, односно исправке, или наредити да штетник повуче изјаву којом је повреда учињена, или што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом.

Дакле, одредба члана 157. ЗОО се односи на превентивну заштиту од предузимања радње којом се тужилима наноси штета повредом права личности и наређује забрана понашања којим се вређају права личности тужилаца, част, углед, људско достојанство и слично, док одредба члана 199. ЗОО отклања последице повређених личних права на један од начина набројаних у том члану. Законодавац није експлицитно навео све могуће начине отклањања штетних последица, управо због деликатности ових повреда, па је оставио могућност индивидуализације за сваки конкретни случај формулацијом према којој суд може наредити осим објављивања пресуде и исправке, повлачења изјаве којом је повреда учињена и "што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом". Тиме је остављена могућност оштећеним лицима да према својим личним осећањима повређености, формулишу и захтев којим ће се на њима најбољи начин пружити сатисфкација за учињену повреду.

Сви људи имају право на заштиту права личности без разлике на расу,

накнаду штете. Због тога су нижестепени судови правилном применом материјалног права усвојили тужбени захтев тужилаца.

Неосновано се у ревизији тужени истиче да тужници немају правни интерес за подношење ове тужбе у смислу члана 187. ЗПП јер се тражи утврђење чињеница. Тај радни однос није предмет тужбе, већ од стране другостепеног суда, јер се не ради о утврђењу чињенице, већ о утврђењу повреде одређеног права права личности (частни угледа).

Неосновано се у ревизији туженог указује на погрешну примену одредбе члана 199. ЗОО по којој у случају повреде права личности суд може наредити, на трошак штетника објављивање пресуде, односно исправке или наредити да штетник повуче изјаву којом је повреда учињена, или што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом. Тужени сматра да се у смислу одредбе члана 199. ЗОО може објавити само пресуда, а не и одређени текст садржине коју предлаже тужилачка страна. Нижестепени судови су правилно закључили да у конкретном случају има места примени одребе члана 199. ЗОО, јер она овлашћује суд да може изрећи и сваку другу чинидбу којом ће се остварити сврха која се постиже накнадом, па чињеница да тужници не траже накнаду штете није од утицаја.

Тужени у ревизији истиче да он не одговара за радње ангажованог радника по уговору о делу, јер он није био у сталном радном односу, нити радник на одређено време. И овај ревизијски навод био је предмет оцене другостепеног суда као жалбени навод. Правилно је другостепени суд закључио да је сведок Богдан Васиљевић обављао послове за рачун туженог те је тужени одговоран и за штету коју је лице ангажовано од стране туженог причинило трећим лицима у вези са радом на пословима за које је ангажован. Он је радио за рачун туженог, па тужени сноси и штетне последице настале из његовог рада према трећим лицима.

Остали ревизијски наводи били су истицани током поступка, правилно цењени од нижестепених суда, па их није потребно ближе образлагати.

Применом члана 393. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа,
судија,
Владимир Тамаш, с.р.

